

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

---

David Richter

**Hemera Kai Erga Opera & Dies, In Natali Serenissimi Ducis atqve Principis
Domini Caroli Leopoldi, Ducis Regnantis Meclenburgici ... A. 1747. D. XXVI.
Novembris. Invitaret, Officiose Commendata**

Gustroviae: Fritzius, 1747

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn832366307>

Druck   Freier Zugang

clK-9453 (1.)

subtexere
neus fuit,
do in Pru-
erulis, & in
& in Ro-
LIUS ANT.
WEIT-
entur cre-
IALIS lib.
et. Hac
um filtra,
s, Ovidii
er collec-
n. 87. in
7. adv.
æ angu-
erpetis;
Lucis
elo lu-
GILUM
angvi-
v. 49.
os, &
ficiata.
GILUS
im &
32.

102.
v.
ii.
la
9.
7.
a-
26.

HMEPAI ΧΩΙ ΕΡΓΑ
 OPERA & DIES,
 IN NATALI
 SERENISSIMI DUCIS atque PRINCIPIS
 DOMINI
C A R O L I
L E O P O L D I,
*Ducis Regnantis Meclenburgici, Principis Vandaliae,
 Sverini & Raceburgi, Comitis item Sverimensis, Ter-
 rarum Rostochii atque Stargardiae Dynastæ,*
 DOMINI NOSTRI CLEMENTISSIMI
 A. 1747. D. XXVI. NOVEMBRIS.
 HUMILLIME EXHIBITA ET

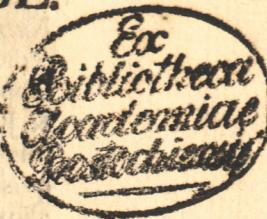
PATRIBUS utriusque REIPUBL.

CUM EOSDEM AD AUDIENDAS
 CRASTINA LUCE AB HORA IV. POMERID.
SOLENNES ORATIONES

OMNI CULTU ATQUE HUMANITATE

INVITARET,
 OFFICIOSE COMMENDATA

M. DAVIDE RICHTER; F
 GYMN. RECT.

GUSTROVIÆ, Typis JOH. GOTTHELFI FRITZII, 1747.

190

Q. D. B. V!

Recensitur nobis qvaliacunqve programmata & Orationes, olim in Natali Serenissimi nostris auspiciis habitas, imitari placuit Vatem Ascræum, cui opera hujus debemus inscriptionem, diverso licet consilio a nobis adhibitam. Qvod IS enim per sua Opera & Dies labores ruricolarum, qvos Georgica appellare solemus, qviqve tempestive sunt subeundi, intelligat, inter omnes fere constat. Hinc paucis etiam complexus fuit multa, cum argumentum HESIODI, suiqve primi ex Georgicon Libri, exprimeret Poëtarum virgo VIRGILIUS, ita canere incipiens: *Quid faciat letas segetes, quo fidere terram, Verte -- Conveniat?* Nos vero per DIES, gloriosissimum indicamus Natalem Serenissimi Ducis, Dn. CAROLI LEOPOLDI, Ducis Regnantis Meclenburgici &c. Domini & Nutritoris nostri Clementissimi, qvia hic toties auspicatissime rediens, lätam nobis humillime & congratulandi & scribendi suppeditavit opportunitatem. Hoc vero ipsum pietatis nostræ & Juventutis Studiosæ exercitium, OPERA nominabimus, qvia minime verendum nobis arbitramur, ne vanæ gloriæ locus aliquis dari potuerit. Qvod si etiam aliis Gymnasiis (utinam etiam aliquando & Nostro) v. g. Berolinensibus &c. laudi dicitur, ut quotannis catalogum Exercitiorum Rheticorum, qvæ communiter Declamationes vocantur, publica autoritate edant, ut de Præceptorum fide & Auditorum diligentia omnibus constare possit; nobis certe vitio verti haud poterit, qvod nostris indulgeamus laboribus. Accedit præterea, qvod acti labores sint jucundi, & nihil dulcius esse sentiamus, qvam memoriam bene impen-

impensi temporis. Discipulorum quoque nomina, quorum memoriam hoc instituto renovamus, licet non omnia gratam sui nobis reliquerint memoriam, plurima tamen horum non omnibus ingrata spero futura, cum viderint & suum hisce obvenisse honorem. Quibus autem signum † præfiximus, ea cælesti jam inscripta fuisse albo, quavis facile conjiciet. Cæteri autem discipuli quos per hos XXII. annos formavi, sibi dictum putent, quod ex CICERONIS Orat. pro Archia, cap. 6. olim a me commendatum audiverunt. Cæteros pudeat, inquit Rom. Orator, si qui ita se literis abdiderunt, ut nihil possint ex his neque ad communem afferre fructum, neque in aspectum lucemque proferre. Sed ordiamur ab initio.

Anni 1718. dies 14. Octobr. erat, cum ex clementissima Serenissimi Ducis voluntate, Con-Rectoris sparta mihi publice traderetur gestanda. Aditalem habui Orationem, *de officio Sapientis in tolerandis publicarum Scholarum nævis*. Mox insequenti Anno 1719. post autumnale Examen b. Dn. JOACH. OTTO, Rector & Collega meus desideratissimus, autor susforque mihi erat, ut solenniorem Serenissimi Natalis suscipere celebrationem, suamque sic levarem atque solarer ingravesceret senectutem. Religioni mihi ducebam, nec fas esse putabam, Optimi Viri & Praceptoris mei precibus haud satisfecisse. Occupaverat autem A. 1719. Diem Solis five Dominicam auspiciatissimus dies natalis Serenissimi Ducis nostri. Oratores proinde altero die publicos producebam hos quinque

- I. MART. JOACH. KARNATZIUM, Gustroviensem, carm. germ. gratulandi argumenta desumentem ex Variis, quibus dies Dominicus insignitur, appellationibus.
- †. II. CAROLUM BARCKAY, Gustrov. carm. lat. canentem de Solis præ reliquis astris excellentia varia.
- †. III. DANIELEM le PLAT, Gustrov. carm. germ. Principes cum Sole comparantem.
- †. IV. JOH. HERM. MULLERUM, Hohen-Mocka Pomernum, Orat. Græca docentem Subditos ex Symbolo Terra sua officia.

A 2

V. GEORG.

V. GEORG. CHRIST. KRUGERUM, Kietens-Meclenb. Orat.
Lat. exponebat, *Originem Obligationis Dominicæ Diei, &*
Splendidissimæ Auditorum Coronæ gratias persolventem.

In programmate, qvod Aëtus Oratorii intimationem præcedere solet, data opera inquisiveram *Originem obligationis Diei Dominicæ præ Sabbatho.* Sed præter opinionem tam variæ futillesque mihi objiciebantur moræ & difficultates, ut facile intelligerem nondum adesse tempus, migrandi receptam programmata scribendi consuetudinem. Tempori itaque & cedendum & inservendum erat, atque Ser. Natalis, patenti, uti loqui solemus, folio indicendus.

Anno 1721. d. 21. Januar. ad cœlestem transibat Scholam laudatissimus b. Dn. JOACH. OTTO, Rector hujus Gymnasii per 22. annos meritissimus. Ergo ANNUM, quem GRATIÆ Serenisimi Nostri Nutritoris debemus, solus curare debebam, Con-Rectoris & Rectoris munus sustinere adeoque etiam Præelectiones Oratorias docere, ex quibus hunc cepi fructum, ut in Natali Die prodire possent Tria Malchinensium pignora, quæ carissima laudavi Deposita. Namque

I. ZACHAR. WOLFFLIN, carm. germ. ex *faustissimorum CAROLI atque LEOPOLDI nominum significationibus*, petebat gratulationis suæ humillimæ argumenta.

II. CHRISTIAN VOLLRATH FRAME, carm. Lat. *Serenissimorum Ducum in superandis adversis magnanimitatem canebat.*

III. CHRISTIAN DIETER. ARENDS, Orat. Lat. *Serenissimi Ducis Nostri Pietatem & curas circa Sacra laudabat.*

Ipsum vero programma exhibebat *Carolos Magnos fatorum Sacra vitia majores.*

Anno 1725. d. 22. Novembr. qui S. Cæciliæ, Toti Patriæ & Templo nostro Cathedrali Sacer erat, ex Clementissima Serenisimi Ducis vocatione, rite publiceqve per b. Dn. D. SCHAPERUM, Virum laudibus meis majorem, Gymnasio huic Ducale atque Patrio, Rector præesse jussus sum, qui quidem dies cum mihi

mihi videretur salutaris, mox in Natali programmata agebam de
NATALI DEORUM. Ut vero Orationes Solennes non argu-
mento mox transituro, sed stabili utilique se commendarent, Se-
renissimorum Ducales Titulos statim investigare coepi. Hinc
Orationes habebant

- I. ERN. NICOL. HAHNE, Plavia Meclenb. Orat. Lat. edisse-
rens priora verba. *Dux regnans Mecklenburgicus.*
- II. JOACH. EHRENFRIED REINHOLD, Gustrov. germ. *de*
Pervetus urbe Mecklenburg.
- †. III. JAC. MULLER, Gustrov. carm. Lat. explicabat, *Prin-
ceps Vetus Gentis Henetæ.*
- IV. CHRISTIAN FRIDER. WETZEL, Rhinov-Meso-Marchi-
cus, carm germ. canebat, *Fürst zu Schwerin.*
Musicam peculiaris oda, submississime gratias actura instruxerat,
qvalem quoque inseqvens postulabat Natalis.

Anno 1726. in quem transferebatur Qvinqve-Seculare JOBI-
LÆUM TEMPLI NOSTRI CATHEDRALIS seu Dominicæ.
Hoc facultatem enim mihi dederat, ut Serenissimo Duci in pro-
gram. gratularer Natales Jobileos. Aetum itaque instituens O-
ratorium de TEMPLIS, Prologi vice fungebatur &

Ante meridiem dicebat

- I. JOACH. CHRISTIAN HORNING, Warena - Mecl. Orat.
germ. *de Variis priscorum templorum nominibus.*
- II. JOH. JOACH. VICK, Gustrov. Orat. Lat. *Templorum
Origines Seculo I. investigabat.*
- III. JOACH. EHRENFR. PFEIFFER, Gustrov. *Templorum
Hostes* carm. Lat. castigabat.

Post meridiem vero dicebant

- IV. CHRISTIAN FRID. LOVERENTZ, Gustrov. Orat. Lat.
Templorum Origines Sec. II. inqvirebat.
- V. THOMAS SPALDING, Gustrov. *Templorum Sanctitatem*
carm. germ. vindicabat.

A 3

V. JOH.

VI. JOH. DAN. LIVONIUS, Gustrov. Orat. Lat. *de Tempis
Cathedralibus. von denen Münsters oder Dom-Kirchen.*

VII. JOH. DETTLOF GRAUMANN, Gustrov. carm. germ.
Epilogus Actum perficiebat, ex XX. de Cap. Mon. & al
Relig. dicens: *de Capellis, vulgo Kapellen.*

Anno 1727. iterum moleste ferebam in program. folii for
ma præmisso, quod argumenti alicujus dignitas ex unius plagu
la paginis metienda esset. Oratores interea formaveram

I. HENR. CHRIST. KLEVENOW, Sternbergens. Orat. germ.
exponentem: *Fürst zu Razeburg.*

II. JOH. GEORG. ADAMUM SCHLEYER, Brisens. March.
Orat. lat. docentem: *Venetos per Saxonum avaritiam co
Etos fuisse ut toties fidem repudiarint Christianam.*

III. GOTTLÖB DAN. BARTSCH, Soravia-Lusatium. carm.
germ. cecinit: *Graf zu Schwerin.*

Anno 1728. BUCEPHALÆ inquisitio mentem occupave
rat, meumque calamum in programmate Natalitio, qvia qua
reliqua erant ex Titulis Serenissimorum Ducum, id reqvire
bant. Dicebant itaque

Ante Meridiem post horam IX.

I. JOACH. FRID. GIESE, Robelens. Meclenb. Orat. germ.
Von der zerstörten Königl. Residenz Rostin.

II. MATTHÆUS JOH. HUSWEDEL, Plaviens. Orat. Lat.
Historiam f. Fata enarrabat vocabuli: DOMINUS, HÆR.

III. JOH. DAVID WAGENER, Gustrov. carm. germ. can.
der Lande Rostock Herr.

A Meridie autem post horam III.

¶ IV. SAM. CHRISTOPH MUHT, Malchin. Orat. Græc.
Quid de Bucephala Alexandri M. sit statuendum.

V. AMANDUS CHRISTIANUS DORNE, Parchimens. carm.
lat. *Dynastiam Stargardiensem enucleabat,*

VI. SIG-

VI. SIGFRID CÆSO ÆMENGA, Mollens. Meclenb. carm. germ. Von Gottes Gnaden.

Anno 1729. periculum feci: Utrum crebrior mihi subnasceretur scribendi occasio, eumque in finem finito Examine autunali, d. 12. Octobr. *Festum Translationis Bibliorum Lutheri Germanicorum* in Gymnasio nostro celebrabam, juraque hujus translationis temere totiesque violatae vindicabam in programmate, Facultatem vero adscendendi cathedralm publice dicturis dabam.

Ante Meridiem.

I. JOACH. GEORG DARJES, Gustroviensi. Orat. lat. *Quam ignota ante Lutherum fuerint S. Biblia exponenti.*

II. JOACH. AUGUSTO LUBKE, Gustrov. Orat. germ. tradenti *Historiam versionis nostræ Germ. per Lutherum confitæ.*

III. JOH. GEORG BÆVER, Warena-Meclenb. carm. lat. canenti: *Laudes versionis Megalandri.*

IV. CHRIST. HENR. PLATONI, Parchimens. Orat. lat. recententi *Bibliorum Polyglottorum Compendia, & Speciminiis* loco proponebat Gen. I, 1.

Post Meridiem ab hora IV.

V. JOH. JOACH. EMMERICH, Teteroviensi. Orat. germ. narranti, *Potiores versionis nostræ Theandricæ Editiones.*

VI. JOH. CHRISTIANO NEUKRANTZ, Meclenb. Latine canenti, *Fata hujus Versionis.*

VII. JOH. NICOL. VOGELL, Gustrov. Orat. lat. *de Recentiorum Versionibus Biblicis scil. Belgarum, Sauberti. Horchii.*

VIII. JOH. SAM. FABRICIO, Dargunensi, Metro vernaculo laudanti *Principes S. Bibliorum & Metaphrasas & Anagnoſtas.*

Sed vero expectatio freqventioris auditorii me meosque Oratores turpiter fefellit, qvare nonsolum nos contiuimus, sed temporis locoqve cedendum esse, tandem didici. Hanc vero ex impenfa

pensa opera cepi utilitatem, ut, cum altero mense impenderet
faustis omnibus rediens Natalis, meosqve filios pustulæ afflige-
rent adeo perdite, ut de salute illorum omnes desperarent, ego
ex Oratione VIII. præcedenti consarcinarem progr. de JOHAN-
NE THEOLOGO, Principe Meclenb. & qvia diem Sabbati oc-
cupabant Natalitia Serenissimi,

Dicerent ante Meridiem publice, inter consvetos con-
centus Musicos.

I. *JOH. ALBERTUS HERMES*, Dobbertinens. de *Pietate Se-
renissimorum Ducum Meclenb.*

II. *JOACH. WILHELM DABLAU*, Karboviens. Meclenb. de *Præcelsimorum Ducum Megap. Constantia.*

Annus 1730. Hilaria imperabat Evangelica. Ne itaque &
nostro defuisse nos videremur officio, programmate 2 plagular.
atqve dimid. adumbrabam GENEALOGIAM LUTHERORUM.
Oratores autem d. 27. Jun. excitaram.

I. *JOH. JUL. SCHULTZIUM*, Bredenfelda-Meclenb. Orat.
Lat. dicentem, de *Integrarum Ecclesiarum Symbolis Ante-
Nicænis*, contra Arnoldi Abbildung der ersten Christen,
Lib. VIII. cap. 20.

II. *JOACH. GEORG DARJES*, Gustroviens. carm. germ. ex-
ponentem: *Historiam & Merita Henrici Pacifici Augst.
Confessioni præfita.*

III. *JOACH. HARTMANNUM*, Malchoviens. carm. germ.
probantem: Qvod Augustisimum fidei nostræ Symbolum,
non minus ac tria illa Oecumenica, suo statim nomine læ-
tissima nactum fuerit omina, i. e. *Augustanam Confessio-
nem vere esse augustam.*

IV. *CHRISTIANUM HENR. PLATO*, Parchimens. Orat.
germ. verba facientem, de *Augustana Confessione Nequam*,
vulgo: *Von der verfälschten (veränderten) Augspurgischen
Confession.*

Carmen

Carmen Seculare idque Musicum, qvod inter Orationes modulabantur, cum ad Leges Musices atque Symphoniacas prius fuisset compositum atque redactum, Auditores Clasis meæ Supremæ conficiendum suscepserant, Clementiaæ sui Nutritoris humillime se commendaturi. Nec honoratissimos Collegas suum pietatis studium destituebat, sed peculiari scitoque carmine Seren. Patriæ Patri, suum in fines suos humillime congratulabantur redditum. Sensim vero intellexi, hæc novissima bina programma majorem & opinione & exspectatione mea sibi conciliaffe gratiam, quia Summorum etiam Virorum personis, eadem efflagitantibus, satisfacere nequivi. Hoc multorum desiderium incitavit proinde meum studium, ex Scriptoribus coævis illustrandi Historiam Patriæ, ideoque ultra tentavi

A. 1730. HENRICI HIEROSOLYMITANI, Principis nostri glor. mem. indigniora perrimari fata publico programmate, qvod argumentum mihi paravit viam ut in Natali Serenissimi suæ bene dicendi vires periclitarentur.

- I. JOH. FRIDER. TANGATZ, Strasen-Strelizenf. Orat. Lat. dicens, de *Bello Sacro, minime Sacro*.
- II. JOH. JAC. ROMANUS, Templino Ulker-Marchicus, Orat. germ. de Passagio, seu *Expeditione Henrici Nostratis Cruciatæ*.
- III. CHRISTOF LAUR. KRAMBEHR, Parchimens. carm. lat. de *Fatis optimi Henrici, bis capti & totidem liberati*.
- IV. JOH. CHRIST. NEUKRANTZ, Ebersdorffio-Meclenb. carm. germ. de *reditu Henrici Hierosolymitani in suam Patriam*.

Cum vero mihi præterea innotuisset, Excellentissimis quoque Viris meam probari diligentiam, meaque qualiacunque consilia adeo benigne interpretarentur, ut Historiæ Critico-Pragmaticæ honorifico elogio digna judicarent, calcare mihi subditum putabam, ut

Anno 1731. dispicerem program. HENRICI LEONIS;
Principis Meclenb. gloriosem cognomenti rationem. Quia vero
B Stargard-

Stargardiensem Dynastiam reduxit ad avitos Patriæ fines, hinc
Oratores cum favore audiebantur

I. JOH. JOACH. ANSEHL, Malchoviens. Latino metro ex-
primens *Vitam Henrici Leonis.*

II. JOACH. CHRIST. KEDING, Gustrov. Orat. Lat. recensens
Leta & Sinistra variorum Nominum omina.

III. ADAM HENNING LANTZIUS, Bentemo-Meclenb. Orat.
germ. exponens *Austriam per Conjugia amplificatam,*
qvod argumentum vero latius perseqvebatur

IV. VOLLRAHT HENR. HANE, Dempzino-Meclenb. Carm.
lat. canens *Principatus Germaniae per Conjugia amplifica-
tos.* Tandem

V. JOH. HENR. PRIES, Rostoch. carm. germ. conquisivit
*Henricos Europee Principes, iisdem cognominibus, qvibus
noſtri Patriæ Henrici, nobilitatos.*

Anno 1732. ALBERTUS & JOHANNES *Ducum Meclenb.*
primi redibant in memoriam, qvorum Investituræ literas, si ve-
nia mihi data fuisset, libenter recudendas curassem. Qvod mihi
vero negabatur, mox Dn. D. GERDESIO caput dedit suarum Col-
lectionum de rebus Meclenb. Bene interim publiceqve dicebant

I. JOH. CHRIST. KRUGER, Gustrov. Orat. germ. *de Peſteris
Majorum gloriam amplificantibus.*

II. JOACH. CHRIST. LABSEN, Furstenberga-Meclenb. Orat.
lat. *Laudes Caroli IV. Imperatoris.*

III. JOH. DAN. THOMAS, Gustrov. carm. lat. *Albertum &
Johannem Sagatos.*

IV. ADOLPH FRIDER. BLUHT, Strelicens. carm. germ. ce-
lebrabat *Albertum & Johannem Togatos.*

Anno 1733. BIBLIOTHECAE HISTORICÆ de *Rebus Me-
clenburgicis Sciagraphiam & Specimen Imum,* plagula unica in
4to edidi. Qvia vero faustissimus Natalis diem Sabbati occupa-
verat, status etiam Patriæ turbulentus ipsam Scholam adeo tur-
batam

batam affixerat, ut ex hoc tempore pristinum numerum recuperare vix potuerit, hinc plures duobus haud prodibant, qui Parchimensi erant Optimi. Dicebant enim ante meridiem

- I. CHRISTIANUS BUSSE, Orat. lat. de Principibus Mecklenburgicis Literatis &
- II. BERNH. HENR. ROENNBURG, metro Romano eosdem canebat *Principes virvute bellica claros.*

Anno 1734. *Specimen Ildum BIBLIOTHECÆ HISTORIÆ de Rebus Meclenb. evulgabam, siqve per muneris mei conditionem licuisset mihi telam pertexere, cum nondum me consilii mei poenituit, nec rationes alia operam retinuissent, palam profecto aliis præripiendam nunquam concesissim. Nettelbladtiano interim instituto Spicilegium addetur haud contemnendum. Oratores autem produxi*

- I. JACOBUM EMMERICH, Gustrov. Orat. germ. celebrantem *Serenissimorum Ducum Meclenb. in hoc nostrum Lyceum collata summa beneficia.*
  - II. CHRISTOF. CAROL. WOLFFIUM, Russovia-Meclenb. Orat. lat. differentem de utraqve Alexandrinorum Schola & Platoniorum Philosophica, & Christianorum Catechetica, contra Gvil. Cæve Script. Eccles. Hist. Liter. Parte altera f. m. 20 & 21.
  - III. THOMAM CHRISTOPH. LUGERUM, Gustrov. metro germ. de Scholis Christianorum sec. I. & II. celebrioribus, suppleturum ea, qvæ Arnoldus in der Abbildung der ersten Christen Part. 2. Lib. 6. cap. 4. §. 14. f. m. 95 tradidit.
- Anno 1735. opportuno tempore Vir Celeberr. & pl. Rev. Dn. MICHAEL LILIENTHAL, Fautor atqve Amicus olim ex Rostochiensi Academia & Fechtianis ædibus Mesofelenianis æstumatisimus, cui imaginem MARGARETÆ, nuptæ Illustri Dn. a KUHNHEIM, filiæ MEGALANDRI natu postremæ, atqve Genealogiæ Lutherorum a me præfixam, debo, dono mihi misit suum Systema Thalerorum, amice meas sibi expectens in illud symbolas.

B 2

Non

Non poterat non illud animum inescare meum, qvia experientia proteste didiceram, haud facile nummum a Cel. Autore fuisse prolatum, cuius ipse non fuislet *αὐλόπτης*, sive in metallo sive in ecypo aliquo. Seqvebar proinde Tanti Viri laudatisima vestigia & qvia dudum intellexeram, Viros, qvi Animæ, & qvi Corporibus medentur, facillime sibi variorum Numismatum colligere posse apparatum, per illorum benevolentiam adjutus, programmae Natalio describebam, Nummos sacros, maxime autem Aureos, qvod institutum D. V. persequebar, maxime in aureis Meclenb. Oratores vero tum prodibant

I. *ERN. FRANC. SCHULTZ*, Malchinens. Orat. germ. de *Utilitate quam ex Numismatis Meclenb. capere possent Principes.*

II. *CHRISTOF CARL WOLFF*, Rossovia-Meclenb. Orat. lat. *Eandem perfecit causam.*

III. *JOH. HENNING HESSE*, Plaviens. Metro germ. *Vitam Friderici Wilhelmi Ducis Meclenb. ex Nummis illustrabat.*

Anno 1736. ex Amicorum voluntate ad Libros Sacros me recipiebam, & qvia sextus, quarti decennii, agebatur annus, Sex illos expiscabar qvi i Chron. 3. 22. adesse dicuntur. Licet autem publice profitear, qvia inter omnes constat, numerum septenarium in seqventis Anni 1637. magis olim fuisse fatalem, Patriæqve nostræ æqve perniciosum superiori seculo fuisse, ac ipsis Saxonibus, Annum 1637. communiter appellantibus: die bōse Sieben; haud minus tamen memorables deprehendi Annos XV. XVI. & XVII. seculi, trigesimos sextos. Id proinde operam dedi ut eosdem in Natali repeterent

†. I. *JOH. OTTO de VIERECKE*, Eqves Meclenb. &

†. II. *CHRISTOF NICOL. RECHLIN*, Büroviens. Meclenb. qvorum hic statum Patriæ nostræ Orat. Lat. describebat, qualis ille fuit A. 1436. ILLE autem Annorum 1536 & 1636. conditionem persequebatur.

Anno 1737. redibam ad Patriæ Historiam, & in program. exponere

ponebam de ALBERTO, REGE SVECIÆ & DUCE MECLENBURG. Cætera vero, qvæ programmatis termini non capiebant, expediebant Oratores Juvenes. Nam dicebant

- I. JONAS CHRISTOF. RUMKER, Poserino-Meclenb. Orat. lat. de *Causis belli Danici, Captivitate & Liberatione Alberti.*
- II. CHRISTOPH. THEODOR. STORCH, Gustrov. Orat. germ. Fabulam explodebat, *Fæminas Nobiles Meclenburgicas ab Alberto privilegium illud feudale impetrasse.*
- III. JOH. CHRISTOF. BADENDIECK, Gustrov. Metro germ. *Reges Sveciæ, Danie & Norwegiæ ex Euphemia* (matre Alberti nostri) *prognatos canebat.*
- IV. JOACH. CHRIST. VIERECK, Gustrov. Sermone Gallico probabat, *Albertum III.* (Fratrelem Alberti Nostri) *Ducem Meclenb. injuste per Margaretam Danicam a successione in Regnum Danie exclusum.*
- V. JOH. SAM. MARTINI, Miroviensis. Orat. lat. recensebat *Imperatores Romanos in captivitatem abductos.*
- VI. JONAS CHRIST. WILLEBRAND, Carchoviens. Mecl. metro germ. produxit, *Reges Principesque a Ducibus Meclenb. captos.*

Anno 1738. per Sartorem qvendam, non imperitum Civem, impetravi DIPLOMATARIUM PENTZLINIENSE, qvod per scrutatus, statim intellexi, spicilegium modo aliquod mihi relictum fuisse, a KLUVERO amplificato, qvi nuper prodierat. Eloqventia interim suæ pericula prima tum faciebant

- I. BERNHARD CHRISTIAN KOSEGARD, Stargardiens. Orat. lat. *Vitam Alberti IV. Reg. Svec. filii, exponens.*
- II. CHRIST. DAN. GRAUMANN, Gustrov. carm. germ. ERICUM, Alberti Reg. Svec. filium primogenitum canebat.
- III. HENR. FRID. MUSSEHL, Butzoviens. versibus latinis laudabat HENRICUM Suspensorum, una cum aliis Regibus & Principibus Suspensoribus.

B 3

IV. JO

IV. JOACH. CHRISTOF. BRESLACH, Gustrov. ligata Orat.
MAGNUM I. Ducem Meclenb. exhibebat.

Anno 1739. Ordo programmatum tangebat MAGNUM I.
& JOHANNEM II. Duces Meclenb. Orationes autem solennes
habebant

I. BERNHARD GOTTHARD de WYCKEDE, Eqves Meclenb.
de Diis Juventae & Senectutis, latine.

II. CAROL LEOPOLD BLAU, Sverinens. vers. germ. Seren-
nissimo humillime gratulabatur Sexagesimum etatis annum
ex felicitatibus Sexagenariorum.

III. CASP. LEVIN HARTMAN BUNSOW, Meclenb. Orat.
germ. Serenissimæ Principi Filie, Augustas cum Novo Gene-
ro NUPTIAS humill. gratulab.

IV. TOBIAS DAN. KNOCHEL, Gustrov. Orat. lat. perseque-
batur Memorabilia Johannis II. Duc. Mecl.

V. JOH. GEORG LUGER, Gustrov. carm. germ. Gloriam &
Prærogativas Illustris Academiae Rostoch. prædicabat.

Anno 1740. potiora momenta HENRICI PINGVIS, illu-
straveram programmate. Sed per typographi absentiam alias-
que causas, omnem a me præstitam operam solari debebam pro-
gram. in folio patenti. Hoc enim ex arena consilium capien-
dum erat, ut exercitationes Juvenum Oratorum rite indici pos-
sent. Dicebant namque

I. NIC. GOTTLIEB LUHMANN, Anclamo-Pomer. de causis,
cur tot numeroſæ Principum familie præter opinionem sexu
masculino fuerint deſtitute? Orat. lat.

II. JOH. CHRISTOF. RICHTER, Gustrov. Orat. germ. gratu-
labatur Cesaream Dignitatem Rusiarum heredi, Dn. Jo-
hanni III. Nepoti Meclenburgico.

III. JOH. DAVID GRAMBZOW, Klabria-Meclenb. Carm.
germ. de Fraternitate & Successione in Ducatum Lauen-
burgicnm Serenissimis Duc. Meclenb. firmata.

Anno

Anno 1741. MAGNUS II. Dux Meclenb. considerabatur, & qvia propitio Numine Ser. Dux Dn. CAROLUS LEOPOLDUS, *Dux regnans Meclenb.* Clima^ctericum agebat Magnum, Orationes solennes habebant

I. THOMAS JOACH. KOELPIN, Plavia-Meclenb. latine de *Anno Climacterico Magno.*

II. JOH. PETR. HALTERMANN, Gustrov. metro germ. *Gloriam Seren. Domus Meclenb. ex Principibus Longevis,* canebat.

III. JOACH. FRID. PLAHN, Kogelcko-Meclenb. carm. lat. *humillime gratulabatur Serenisimo Androclem superatum.*

IV. JOH. GABRIEL PRIES, Rostochiens. Orat. germ. *Augustissimo Russorum Imperatori Johanni III. primum & etatis Regiminis Annum felici sidere superatum humillime gratulabatur*

Anno 1742. Gloriosissimum Serenisimi Regnantis Natalem program. indicebam folii formam habente, qvia ex temporis ratione dicebant

I. PHILIP CHRIST. DAVID BOLCKOW, Gustrov. Orat. germ. *Αξιολογατεα Alberti Pulchri, Ducis Meclenb.* Exhibilabat enim 1. fabulam foederis, Nobilitatem inter & Urbes Meclenb. initi. 2. Originem Reversalium inqvirebat.

II. JOH. JOACH. COTHENIUS, Sulza-Meclenb. carm. germ. docebat, *Quantum vel ex ipsis Nominibus Principum, Vite Eorundem capiant lucis,* occasionem suppeditante Cel. KAPPII præfat. BEHRII Rebus Meclenb. præmissa.

Anno 1743. b. MORHOFII Libellum de *Patavinitate Livio* objecta ita recensebam, ut variis eundem subinde, novisque accessionibus locupletaverim, 2 plag. cum dimid. Bene autem dicebant Oratores

I. NICOL. HENR. LUHT, Wockera-Meclenb. Orat. germ. *Monumentum Templi nostri Cæciliiani ULRICIANUM Serenissimorum Ducum Meclenb. Genealogicum,* celebrans.

II. JOH.

II. JOH. ALEXAND. ZELLER, Gustrov. Orat. lat. eaque
Recta fingebat, Johannem Albertum I. Ulrico fratri fa-
dentem Regiminis societatem & disfidentem Ducatus di-
visionem.

III. GUSTAV JOH. ZELLER, Gustrov. Orat. germ. exposuit.
Das durch Herzog Ulrich gl. and. gezierte Gustrov.

IV. CHRISTOPH HENR. HOTTERS, Gustrov. Orat. lat. re-
censebat, JOH. ALBERTI, I. Merita in Religionem Luthe-
ranam omnem.

V. JOH. CLAMOR BUCHHOLTZ, Verchentino-Meclenb.
carm. germ. Ulrici Merita in utramque Rempubl. Meclen-
burgicam, Civilem nempe & Ecclesiasticam canebat.

Anno 1744. Causam MORHOFII continuabam de Patavi-
nitate Liviana, ea præsertim afferens, qvæ post B. Morhofii obi-
tum ad hanc Latii controversiam allata fuerant, plag. 3. Publice
autem dicebant

I. JOH. HARTWIG TROYE, Lubitzia-Meclenb. Orat. germ.
de varia fortuna Christophori, Duci Meclenb. & Episcopi
Raceburgensis.

II. JULIUS JACOB BITTORFF, Gustrov. Orat. germ. Regias
Serenissimorum Fratrum, Ulrici atque Christophori Nupti-
as recensebat.

III. DAVID CHRIST. RICHTER, Gustrov. Orat. germ. Das
von denen Durchl. Herzogen Joh. Alberto I. & Ulrico zu
Rostock A. 1570. angelegte Hochfürstl. Consistorium.

IV. PHILIPP CHRISTOPH DAVID BOLCKOW, Gustro-
viens. Orat. lat. Dicasterii Aulico-Provincialis ab HISDEM
institutionem & per Adolphum Fridericum I. & Joh. Alber-
tum II. repetitam A. 1651. d. 10 April. Sternebergæ restau-
rationem enarrabat.

Anno 1745. INSIGNIA Serenissimorum Ducum Meclenb.
perseQUI sustinui, & qvia me semper annulus, vulgo sed temere
per nares bupalinas trajectus, offendit, scrutatus loca 2 Reg. 19.
28 & Jes. 37. 29. probavi, vocem minime annulum significare,
sed

sed uncinum, harpagona, eine Harpuyne. Hinc argumenta so-
lennium Orationum erant, ut dicerent

- I. CHRISTOPH DAN. MICHELSEN, Varino-Meclenb. carm.
germ. de *Serenissimorum Ducum Meclenb.* Scuto universo.
- II. GEORG VOLLRATH SIEVERT, Turcoviens. Meclenb.
Orat. lat. de *Grypho Meclenburgico.*
- III. CHRISTIAN GOTTLIEB WARNEMUNDE, Gustroviens.
carm. germ. canebat. *Brachium cum annulo pronubo cœ-
litus protensum.*

Anno 1746. Idem argumentum per Orationes publicas con-
tinuabatur. Oratores autem erant

- I. CHRISTIAN HENR. MICHELSEN, Warino-Meclenb. Orat.
lat. dicens de *Capitis Bubalini in Scuto Meclenb.* significatio-
ne morali.
- II. JOH. JOACH. IMMANUEL MEINEKE, Jaatzke-Meclenb.
germ. metro, de *Cruce coronata.*

Præmissum vero progamma, SANCTI SEVERI, qvi etiam EN-
DELEICHIUS audit, carmen exhibebat de *Mortibus Boum*, qvod
sub finem anni Nova Præfatione & variis Annotationibus edidi
auctius, plag. 6. in 4to.

Horum Discipulorum, qvi facile Centenarium superant nu-
merum, laudatissimis vestigiis insistere placuit

*Juvenibus ad meliora quævis adspirantibus, qvia crastina
videlicet luce, mox post horam IV. pomeridianam publice dicent*

- I. JOACH. HENR. KNUTH, Gustrov. Orat. germ.
*Bon dem Mittel-Schilde im Hochfürstl. Mecklenb.
Wapen.*
- II. JOH. PETR. LUDOV. SPANGENBERG, Sva-
nens. Orat. lat. de *Primis Capitis Bubalini in Scuto
Meclenburgico Originibus.*

III. LAUR.

III. LAUR. HENR. TOPPEL, Ribbeniziens. carm.
germ. *Historiam Insignium Mecklenburg.*

Hæc qvaliacunqve festa fuerunt Opera nostra, festo Natali
Optimi DUCIS Nostri exhibita, & ex Amicorum consilio tandem
repetita: non, qvod eadem Tanta, Tanti *PRINCIPIS*, perso-
na, nec tanto *NATALI* satis digna habuisse; sed qvod melio-
ra Summo *PRINCIPI* sacrificia, nec pro paupertate nostra offerre
potuimus, nec nobis qvidem licuit, siqvdem nulla a privatis
publicisqve laboribus hora intermitte debuit, qvod tamen alibi
moris est. Præstare interim arbitror, pia nostra vota publico
firmasse cultu, qvam Clementissimi *PRINCIPIS* gratiam in
tenebris turpiter consumere & Seriphia pietate felicem esse.
Proinde, qvia Summa Votorum Bonis omnibus semper fuit,
eritqve,

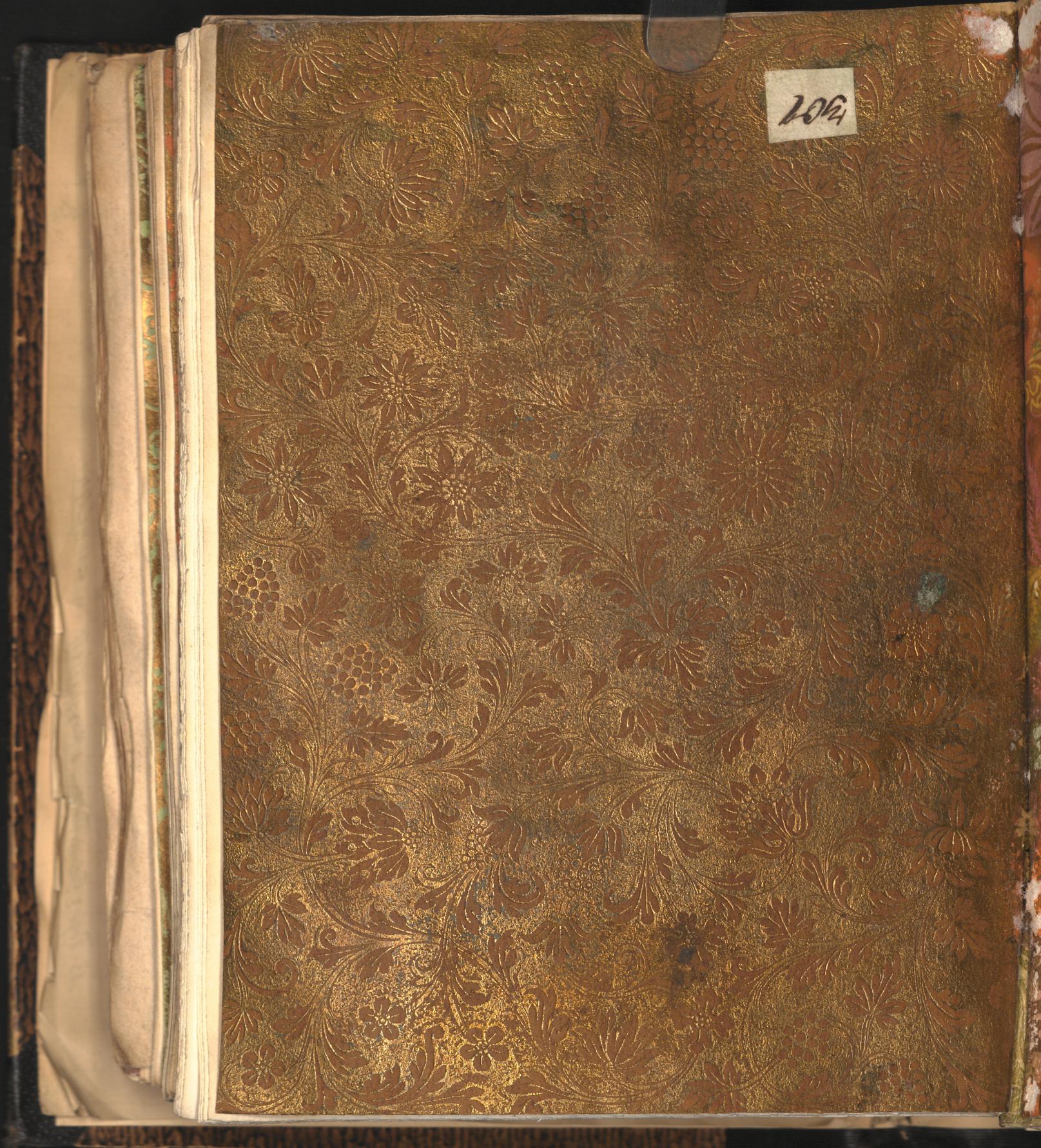
Salve Festa Dies, Meliorque revertere semper!
hac qvidem vice scripturam nostram terminabit Scazon iste Mor-
hofianus.

*Vovemus omnes undequaque fortunas,
Magnoqve PRINCIPIS vacare Natali
Pietas requirit, imperatqve amor justus.
Lux faustiores hæc relapsa per gyros
Benigniori semper ardeat vultu,
Vitamqve arenæ conferat Sibyllinae.*

Per VOS itaqve, *PRÆSIDES & SACERDOTES* utrius-
que *JUSTITIÆ*, Vestramqve gratiam, qvam non nisi lätissi-
mo cultu & humilitate toties præstata, coram venerati sumus,
stabit, ut solenniores Orationes Trium horum *Juvenum* pro ro-
stris Gymnasticis edifferendas, benevolis audiatis auribus. Dabi-
tis hoc meis repetitis precibus, ut vestra luce meritorumqve
Splendore, Acroaterium illustretis nostrum, qvia Musas, vosqve
Musæ amant, cordiqve esse solent. Lätissimam qvamvis mihi sup-
peditabitis opportunitatem, VOBIS ut nostram probemus infer-
viendi alacritatem. Omni igitur officio vel pietate potius, per
prærias preces meas, hoc a vobis me consecuturum
spero atqve confido.

100

206

OS 9 50

De Riddagshausano coenobio autem hæc traduntur. Dies Kloster hat einen Abbet gehabt und eine feine Schule, darinnen 12 Knaben mit aller Nothdurft unterhalten, und in Logicis studiis durch einen Magistrum, welchen der Abt besoldet, instituiert werden. Solcher Kloster-Schulen seyn 6. im Lande schweig, in unterschiedliche Classes abgetheilet, durch w Stipendiaten ordentl. geführet werden, bis man sie eni der Universität nach Helmstädt mit Nutz verschick. Cum deinde turbulentum Brunsvicum, mox vero Gv cum adiisset, in secessu vicino Hessen ab Avia sua te receptus & per 9 dies retentus fuit. Amoenitates auto semenses, dictaque Monasteria latius enarrabunt Autor Baringium reperiundi.

§. 7.

Hessemo die 4 Martii discedebatur, reliquaque stadio, Schanderslebiaque, *Halam*, intravit, ubi d. præter alia, salinas quoque vidit, de quibus ita: D. M. Bericht nach, sollen die Salz-Röten jährlich 2 Tonnen tragen. Doch wird eine wieder auf die Unkosten g. Von der andern muß man dem Hrn. Bischof ein gena richten, welcher das Feudum 123 Häusern verleihet. vero de his Salinis Scriptorum nubem collegit Clar. SIGIUS, pleniorum sine dubio dabunt notitiam in *Bt xon. Super.* p. 941. In templo Cathedrali Halensi runt Epitaphium D. Mosmanni, ex unica sua uxore liberorum Parentis facti, cuius πολυτελίας alia plura peditabunt exempla, *STISSERUS ad Sirac.* 16. p. 17 *CARTUS Observat. Hist. Polit. Decad. II. p. 286 - 2* Jac. THOMASII, *Oratt.* p. 121. *LANSII Consult.* p. n omittam STEPNERUM in *Inscript. Lipsiensibus:* A

